

[Henry Christensen.]

lag for den ligelige afvejning af de forskellige muligheder, der kan komme på tale, og også grundlaget for, at vi kan afveje fordele og ulemper på tilstrækkelig sagligt grundlag.

Endelig vil jeg i denne forbindelse som noget helt afgørende nævne, at det, vi for vort vedkommende står over for, er en skattereform eller en omlægning, om man vil. Det er denne samlede skattepolitiske løsning, vi nu skal sigte imod, og ikke bare at skaffe staten større og mere bekvemme nye indtægtsformer.

De to led i den aktuelle finanspolitik er overskuddet og skatterne. Det tredje er statens udgifter. Vi har jo fået forelagt enorme udgiftsstigninger, så store som nogen sinde. Det er i sig selv mere end slemt nok. Værre er det, at de tilsyneladende er kommet bag på de fleste, vel også bag på regeringen. Derfor må min første bemærkning vedrørende udgifterne være selve udgiftssystemet. Udgiftsstigninger bør ikke komme overraskende. De bør heller ikke være noget sikkert. De bør komme som følge af positive beslutninger i forbindelse med det fornødne samlede overblik. Det er dette, vi alt for længe har manglet i vor finanspolitik her i landet. Først nu er vi ved at skabe et grundlag for investeringsopgavernes bedømmelse og afvejning. Men langt det største udgiftsområde er dog stadig driftsudgifterne. Vi må derfor vurdere den samlede udgiftsudvikling på længere sigt end hidtil.

Som et forsøg på et skridt i denne retning rettede jeg derfor før jul en opfordring til finansministeren om at søge et grundlag for vurdering af udgiftsudviklingen også for 1966-67 tilvejebragt. Jeg takker derfor den højtærede finansminister, fordi han bebudede, at et sådant udgiftsskøn nu vil blive fremlagt. Det bør bl.a. tjene som grundlag for folketingets beslutninger, der rækker langt frem i tiden, og som ofte først afsætter sig i større udgifter i det næstkommende finansår. Måske dette også vil kunne tjene andre nyttige formål i vore politiske, økonomiske forhandlinger, der nu står for.

Men det aktuelle er selvfølgelig selve udgiftsstigningen i finansåret 1965-66. Den er vel foreløbig på godt 2 milliarder kr.,

og vi har endda ikke fået alle udgiftsposterne forelagt endnu. Lad mig sige, at dem må den højtærede finansminister og hans ministerkolleger nu snarest muligt se at få afklaret. Det vil simpelt hen være en forudsætning for, at det egentlige arbejde kan komme i gang. Længe nok har vi arbejdet stykkevis; det kan ikke være forsvareligt mere.

Regeringen må endvidere gøre sig fortrolig med, at en så voldsom udgiftsstigning som den foreslåede simpelt hen ikke går. Husk på virkningerne i mange henseender, husk f.eks. på, at noget af det ulykkelige, der sker, er, at der lægges forøgede byrder på mange mennesker, der ikke har haft adgang til det almindelige indkomstkapløb, der ellers finder sted. I drøftelsen om, hvor meget det offentlige bør kunne disponere over af det samlede nationalprodukt, må — måske ikke mindre relevant — indgå, hvor meget stat og kommune bør kunne sætte sig på af den produktionsstigning, som de producerende led i samfundet, arbejdere, funktionærer, erhvervsdrivende og andre, skaber. Derfor må regeringen gøre sig fortrolig med — og jo før jo bedre — at en udgiftsreduktion eller måske rettere en mindre udgiftsstigning end de bebudede godt 2 milliarder kr. vil være en nødvendighed.

Man kan så spørge: hvordan skal et sådant resultat tilvejebringes? Jeg vil sige, at det må være regeringens opgave. Det er regeringen, der sidder med hele budgetlægningen, med hele administrationsapparatet til sin rådighed. Det er den, der har mulighed for på sagligt grundlag af anvise, hvor begrænsninger i de offentlige udgiftsstigninger kan nås. Når den skal i gang med denne opgave, må den erindre, at det ikke altid har været skik, at lovbundne udgifter var urørlige for regering og folketing. Det er vel kun noget, som gælder, når den økonomiske politik bliver utilladelig kortsigtet. Denne opgave må vi altså stille regeringen over for.

Mon ikke de fleste i deres private økonomi møder det, at indkomsten slipper op før ønskerne? Ganske det samme stilles vi over for, når det gælder den offentlige økonomi, for selve dette, at goderne søges nået via det offentlige, ændrer jo intet i, at de skal